

Yerel Yönetimlerde Nasıl Reform Yapamayız?

Yusuf ERBAY*

Local authorities in Turkey are "democratic governmental organisations" established outside the central administration to carry out local public services. After the foundation of the Republic in 1923, they were given substantial competence and duties, and they had a chance to perform considerable local functions. However, in the course of time, the country has witnessed a trend toward centralisation and local and regional authorities have fallen into a subordinate position against the central government.

Over-centralised structure of the administrative system, excessive bureaucracy, excessive practice of administrative trusteeship, lack of adequate competencies for certain matters, insufficient financial resources, lack of qualified personnel and unsatisfactory democratic participation and transparency are some of the problems encountered by local and regional authorities.

In order to find solutions to these problems, many proposals of reform have been prepared after lengthy discussions and works. But any proposal has not yet presented to the parliament. By the endless initiatives during the years, we have started to recognise how we can not make a reform in the local authorities system of Turkey.

Giriş

Yıllarda bıkmadan usanmadan yerel yönetimler reformu isteği dile getiriliyor ve her kesim bunun ateşli bir taraftarı olduğunu değişik yöntem ve araçlarla ilan ediyor. 5 Yıllık Kalkınma Planlarımız ve istisnasız her hükümet programımız yere yönetimlerde yeniden yapılanmanın kendi hedefleri içinde olduğunu belirtiyor. Yüzlerce araştırma yapıldı ve elimizde onlarca yeni model önerisi var.

Her hükümetle yeni bir tasarı hazırlanıyor; her seferinde bu tasarılar budanıyor ve nihayet bir başka bahara bırakılıyor. Bilinenlerin dışında bilinmeyen ya da dile getirilmeyen bir yığın sebep yerel yönetim reformunu engelliyor ve artık **nasıl "Reform" yapamayacağımızı öğreniyoruz.**

Aşağıda sıraladığımız temel yapısal engellere ve yerel yönetimlerle ilgili özel nedenlere başkaları da eklenebilir. Bu makalenin hedefi, çok söylenenlerin üzerinde fazla durmayarak, ancak söylenemeyenlere de dokunarak, kaçınılmaz

* Dr., Nevşehir Valisi.

olduğu üzerinde lafta “mutabakata” varılan Yerel Yönetimler Reformunu engeleyen unsurları ortaya koymaktır.

A. TEMEL YAPISAL ENGELLER

70

1. Türkiye’de Güneydoğu Anadolu’nun yaşanan ve hala çözümlenemeyen sorun devam ettiği müddetçe, Yerel Yönetimlerin gerçek Yerel Yönetimler haline dönüştürülmesi zordur.

Üniter devlet yapısını ortadan kaldırmayı hedefleyen bölgesel hareket sona ermedikçe, yerel ve bölgesel yönetimlerin yetkilerinin artırılmasını beklemek aşırı bir iyimserlik olur. Merkezi yönetimin, kendi yapılanmasını zorlayan ve marjinal da olsa bazı yerel unsurların desteğini aldığı bilinen bölücü bir hareketin devam ettiği bölgeye, reform konusunda sıcak bakması oldukça zordur.

Aslında, düşünülenin aksine, yerel yönetimlere noktasal olarak verilecek yetkiler, sorunların bölgesel anlamda bütünleşmesini engelleyecek bir faktör olabilir. Yani “Hakkarili” ile “Diyarbakırlı”nın yetkileri ve maddi imkanlarının ayrıştırılması, sorunlarında ayrışmasına vesile olabilecektir. Bölgesel bir bütün olarak algılanan ve halledilmesi Ankara’dan beklenen sorunların çözümünün ayrı ayrı yerel yönetimlere bırakılması sayesinde, ilgi odakları ayrışacak ve her bir yerel yönetim kendi sorunları üzerinde yoğunlaşacaktır.

Bu konuda, Güneydoğu meselesini öne sürerek Reformun önüne tıkanalara hatırlatılması gereken diğer bir nokta, **verilecek yetkilerin niteliğidir**. Söz konusu olan siyasi anlamda bir adem-i merkeziyetçilik değildir. Yasa yapma yetkisiyle donatılmış yerel ve bölgesel meclislerin ancak federal bir yapıyla mümkün olabileceği gerçeği, konuyla ilgili olanların malumudur. Üniter bir devlette yasa yapma yetkisi (legislative power) sadece tüm milletin oylarıyla seçilmiş olan parlamentonun elindedir.

Yerel Yönetimlere verilecek yetkiler, idari ve mali adem-i Merkeziyetçilik kavramı için de değerlendirilmelidir. Bu anlamda kendilerine parlamentonun yaptığı yasalar çerçevesinde verilen idari ve mali yetkileri kullanacak olan yerel meclislerin karar alma (decision making) güçleri söz konusudur.

Bu bağlamda güneydoğu sorununu yanı sıra dikkate alınması gereken bir diğer husus Türkiye’nin ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda homojen bir yapıya sahip olmamasıdır. Bu da kayıtsız şartsız tekdüze bir idare anlayışının yetersizlik nedenlerinden biridir. Gittikçe çoğulcu bir yapı taşımaya başlayan çağdaş toplumlarda, yöresel olarak ortaya çıkan sorunların çözümünde daha esnek yollar takip edilmeye başlanmıştır. Üniter devlet yapısı içinde, örneğin Fransa’da olduğu gibi idari anlamda bölge yönetimlerinin oluşturulması, aslında merkezi idareyi de rahatlatan bir çözüm olarak düşünülmelidir. Değişik ekonomik ve sosyal koşullar, farklı eğitim düzeyleri ve dünyayı algılamadaki çeşitlilikler nedeniyle tamamen

birbirinin aynı uygulamalarla yönetilmesi zorlaşan geniş coğrafyalı ülkeler, yapılarındaki bu farklılıklardan doğacak sert çatışmalardan olumsuz etkilenmemek için çeşitli bölgeselleşme metodlarını yürürlüğe koymaktadırlar.

Endişe duyulan şey, belli bir bölgenin resmen meşrulaştırılması ise, idari bölge sınırlarını farklılaştırılması gibi metodlar devreye sokulabilir. Kaldı ki, emniyetle ilgili tedbirler alınırken, böyle bir endişeye kapılmadan bölge zaten "ismiyle maruf" hale getirilmiştir.

Devredilecek yetkilerin niteliği bile tartışmalı olan bir aşamada, bölücü unsurlar taşıyan yaklaşımlar sürdüğü üddetçe gerçek anlamda yerel yönetimler reformu yapamayız.

2. Son yıllarda artarak devam eden hayati bir tartışma ve çekişmenin odak noktasını teşkil eden "İslamın siyasallaşması" meselesinin çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Çeşitli bakış açılarına göre farklı değerlendirmelere tabi olan bu tartışmanın, sistemi rahatsız eden boyutlara ulaştığı açıktır. Yerel yönetimlerde dönemsel olarak ağırlık kazanan "İslamcı kesimler, sistemle bütünleşmeyi beceremedikleri müddetçe, yerel yönetimlerde yapılacak reformu engelleyen unsurlardan biri olmaya devam edeceklerdir. Açıktır ki; rejimi korumaya çalışanlar, rejimi değiştirmeyi hedefleyenlere idari ve mali anlamda da olsa güçlerini devretmeyeceklerdir.

Sistemi değiştirmek isteyen yaklaşımlar devam ettiği müddetçe gerçek anlamda yerel yönetimler reformu yapamayız.

3. Yerel Yönetimler Reformu, Yerel Yönetimleri Genel İdari Yapıdan Soyutlayarak Gerçekleştirilemez.

Geniş kesimlerce üzerinde uzlaşılan husus aslında sadece yerel yönetimlerin değil, bir bütün olarak genel idari yapılanmanın reforma tabi tutulmasıdır. Bir yandan merkezi idarenin Ankara'da toplanan kendi gücü alandaki kendi birimlerine dağıtılırken (deconcentration); diğer yandan bu gücün yereli ilgilendiren kesimleri yerel yönetimlere devredilmelidir (decentralisation).

Ancak, bu süreçte üzerinde durulması gereken iki nokta vardır.

Birincisi, yerel yönetim reformu gerçekleştirilirken, yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesidir. Yetkileri sadece yerelde görev yapan merkezi yönetim temsilcilerine aktaran yaklaşımların yerel yönetim reformu olarak nitelendirilmesi güçtür.

İkinci nokta, Adem-i merkezîyet yani merkezin boşaltılması sadece yerel yönetimlerin lehine bir süreç olarak düşünülmemelidir. Çok geniş anlamıyla sivil toplum örgütleri olarak nitelendirilmeye başlanan derneklere, vakıflara veya meslek kuruluşlarına bazı yetkiler devredilebilmelidir.

İdari yapının bütünlüğünü göz ardı ederek ve sadece yerel yönetimler alanında yetkiler devrederek gerçekçi bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

72

4. Küresel ekonomik gelişmelerin ve yeni kamu yönetimi anlayışının gerçekleri yapılacak düzenlemelere yansıtılmalıdır.

Dilimizden düşmeyen “Küreselleşme”nin bize dayattığı gerçekler, “Dünya ve Avrupa ile Bütünleşme”nin kaçınılmaz gerekleri, “Özelleştirme”, “Sivil Toplum” “Şeffaflık”, “katılım” ve “Yönetişim” gibi olgular göz ardı edilemez.

Hukuki ve mali düzenlemelerin yanı sıra “teknolojik düzenlemelerin” de süratle devreye sokulması gerekmektedir. Eskimiş teknik ve yöntemlerle yürütülmeye çalışılan kamu hizmetlerinde çağın gerektirdiği etkinliği ve verimliliği yakalanamayacağı açıktır.

Küresel ekonomik gerçekleri, teknolojik gelişmeleri ve yeni kamu yönetimi anlayışını ısrarla devre dışı bırakarak ve sadece klasik Adem-i Merkeziyetçi mekanizmaları kullanarak gerçek ve çağdaş bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

B. YEREL YÖNETİM REFORMUNU İLGİLENDİREN ÖZEL NEDENLER:

1. Anayasa’yı değiştirmemekte direnerek Yerel Yönetim Reformu Yapamayız.

Reform çalışmaları esnasında karşılaşılan en büyük sorunlardan biri Anayasa’nın bağlayıcı hükümleridir. Bilindiği gibi yasalar, Anayasa’ya uygunlukla mükelleftir. Yasalarda yapılacak herhangi bir değişiklik, bu anlamda, kolayca ve sıklıkla Anayasa’ya çarpmaktadır. Örneğin aşağıda bahsedilecek olan Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’na uygun olarak gerçekleştirilmesi gereken “Hizmette Yerellik” (Subsidiarite) anlayışıyla uyum sağlayabilecek yasal düzenlemeler, Anayasa’nın 127. Maddesini aşmamaktadır. Bu Maddede belirtilen “Vesayet Denetimi” ilkesi Özerklik Şartı’ndaki “Hukukilik Denetimi” ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Çoğaltılması mümkün olan örnekler bizi şöyle bir sonuca getirebilir: Gerçek bir reform ancak Anayasa’dan başlayarak yapılacak değişikliklerle mümkün olabilir.

2. Altında Türkiye Cumhuriyeti’nin imzası bulunan ve usulüne uygun olarak onaylanıp yürürlüğe konan Uluslararası belgeleri ısrarla görmezden gelerek Yerel Yönetim Reformu yapamayız.

Yönü her zaman Batıya dönük olan devletimizin, “Muasır Medeniyet” hedefinin somutlaştığı Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde başlatılan uyum çalışmalarının hayati unsurlarından biri, yerel yönetimler alanıdır. Bu alanda 10 yıl öncesinden uymayı taahhüt ettiğimiz kriterlere ilişkin olarak ne yazık ki mesafe katettiğimiz söyleneze. 1988 yılında imzalayıp 1993 yılında yürürlüğe koyduğumuz Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını iç hukukumuzla uyumlaştıracak her hangi bir

çalışma yapılmamıştır. Bir yandan Avrupalılaşmaya karar verip bu konuda taahhütlerde bulunmak, diğer yandan bu taahhütlerin gereğini yapmamak... Sadece yerel yönetimler alanında değil, insan haklarından çevreye kadar çeşitli alanlarda sergilediğinin çelişkili tutum. Yani kendimizi kandırmaktaki ustalığımız, ancak başkalarını bir türlü ikna edemeyişimiz ve bunun rdından gelen geleneksel yakınmalarımız: “İçişlerimize Müdahale Eden Batı”, “Batı İçin Değil Kendimiz İçin Demokratikleşme!” ve nihayet meşhur sihirli cümlelerimiz “Türkiye’nin Özel Şartları!”...

3. Merkezi idarenin ve yerel yönetimlerin görevlerini ve buna bağlı olarak yetki ve kaynaklarını açık biçimde belirleyip aşırıştırmadan işlevsel bir yerel yönetimler reformu gerçekleştiremeyiz.

Türk idare sisteminin sorunlarından biri yetki karmaşasıdır. Hangi birimin hangi yetkilerle donatıldığı, hangi kaynaklara sahip olduğu, hangi görevleri yerine getirmek zorunda olduğu çoğu zaman açık değildir. Bunun neticesinde ortaya çıkan manzara bilinen deyimle “yetki karmaşası”dır. Bazı yetkiler çeşitli mevzuatta birden fazla birime verilirken, bazılarının sorumluları ortada yoktur. Mevzuat bolluğumuzun neden olduğu bu karmaşa sonucunda çoğu zaman yapılan ya da yapılmayan işlerden kimin sorumlu tutulacağı meçhuldür. Açıkça bölüşülmemiş yetkiler bir yandan karmaşaya neden olmakta, diğer yandan da yerel yönetimler ile merkezi idareyi birbirlerine karşı takınacakları tavır konusunda kararsızlığa itmektedir.

Öte yandan çoğu zaman, merkezi idare işin doğası icabı kendi yapması gereken temel kamu hizmetlerini bir yana bırakarak yerel hizmetlere karışmakta, yerinde görülmesi gereken hizmetleri de Ankara’ya toplayarak kendi kendini sabote etmektedir. Son zamanlarda ise yerel yönetimler de kendilerine verilen yerel görevleri aksatmak pahasına merkezi hükümetin hizmet alanlarına müdahale etmeye başlamışlardır.

Kısaca, yönetimde herkes rolünü açıkça bilmeli ve bu rolün gereğini yapmalıdır. Aksi takdirde aynı rolü oynamaya çalışan birden fazla aktörün yanısıra, sahipsiz rollerin artması kaçınılmazdır.

4. Yerel demokrasi ve ekonoiik etkinlik kriterlerini sentezlemeyerek güvenilir ve sürdürülebilir bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

Meşhur tekerlemelerimizden bir diğeri “yerel yönetimler demokrasinin beşiğidir” cümlesi. Ancak burda gözden kaçırdığınız şey, “demokrasinin doğduğu yerin yurttaşın kendisi olduğu” gerçeğidir.

Demokrasiyi bir türlü doğru algılamayı beceremeyen toplumumuzun diğer bir ortak yanılgısı da, herkesin kendine kadar, kendi bulunduğu yere kadar demokrasi istemesidir. Buna paralel olarak belediye başkanlarımız da demokrasinin kendilerinde vücut bulduğuna inanırlar. Halk onları seçmiştir öyleyse dilediklerini

yapabilirler. Bu seçim kendilerine akşamdan sabaha, ekonomik yatırımlardan sağlığa, çevreden planlamaya kadar, teknik bilgi gerektiren konuların yer aldığı geniş bir yelpazede karar verme yeteneğini bahsetmiştir!

74 %80'i nüfusu 10.000'den az yerleşim belediyelerinden oluşan Türk Belediyelerinde, teknik bilgi ve elemandan yoksun olan ve olan da kullanmayan Belediye Başkanlarımızın yerel yöneticilik alanında geçerli bir sınav verdiklerini söylemek zordur. Demokratik ülkelerden ithal edilen, ancak demokratikleşme sürecini tamamlayamamış zihinlerde eksik ve yanlış yansıyan demokrasi anlayışı, özellikle yerel yönetimlerde kendi kendiyile çelişir duruma getirmiştir. Büyükçe köylerin belediyeleştirildiği yörelerde, değil halkı Belediye Meclis Üyesini bile dinlemeyen ve demokrasi adına yerel derebeylere dönuşen Belediye Başkanlarımızın önemli bir kısmı kendi bindikleri dalı kestiklerinin farkında değildirlir.

Oysa demokrasi, temelde hukuka dayalı bir rejimdir. Hukuksal olmayan ve kamu menfaatini gözetmeyen rejimler sadece şekilsel olarak "sandık demokrasisi" biçiminde nitelendirilebilir? Kamu menfaatinin temelindeki unsurlardan biri ise, kamunun kaynaklarının ekonomik etkinlik kriterlerine uygun olarak yine kam katılımıyla kullanılmasıdır.

Kaynakları etkin biçimde kullanması mümkün olmayan ve hukukun üstünlüğü ilkesinden uzak yapılanmaların ne kadar demokratik olabileceği tartışmalıdır.

Ekleme gerek ki "demokrasi gereği" diyerek ve gerekli nitelikler aranmadan seçilip kendilerine kamu kaynakları teslim edilen kişilerin yanısıra; oldukça iyi yetişmiş insan gücünden demokrasi içinde faydalanacak yolların aranmaması da yanlışlık değilse bile en azından önemli bir eksiklikler.

Belediyelerde etkinliği artırmanın diğler bir yolu da, belediye kurulmasında optimal ölçeğin yakalanmasıdır. Dünyadaki ve Avrupa'daki gidişin tersine, belediye sayısında meydana gelen düzensiz ve sistemsiz artış, bir yanda insan kalitesini düşürmekte, öte yandan belediyelere ayrılan kaynağın ufalanarak işlevsiz hale gelmesine neden olmaktadır.

Merkezi idare tarafından gerekli hizmetlerin ulaştırılmadığı köyler, çeşitli yollarla belediye olmaktadır. Belde olmadan Belediye olan bu birimler isimleri dışında hiçbir kentsel özellik taşımayarak dünyada örneği olmayan sanal bir yapılanma oluşturmaktadırlar.

5. Hiçbir demokratik platromda izah edilemeyen bir uygulama olan "atanmış valileri", yerel yönetim birimi olarak tarif ettiğimiz il genel meclislerinin başında bulundurmaya devam ederek demokratik anlamda bir yerel yönetim reformu yapamayız.

Bilindiği gibi, ülkemizdeki yerel yönetim birimleri noktasal anlamda kent yerel yönetimleri olan belediyeler ve köyler, alan yönetiminde ise İl Özel İdareleridir.

Yerel yönetimlerin demokratik biçimde yapılanmaları açısından en temel özelliklerinden biri karar organlarının “seçilmiş” olmasıdır. Ancak İl Özel İdarelerinin seçilmiş karar organı olan İl Genel Meclislerinin başında “atanmış” valiler bulunmaktadır. Bu, meşhur bahanemiz olan “Türkiye’nin özel şartları”na rağmen, açık bir biçimde demokratik olmayan bir uygulamadır.

Başta üye olduğumuz Avrupa Konseyi olmak kaydıyla, ilgili hiçbir uluslararası zeminde bu çelişkiyi izah etmemiz ve kabul ettirmemiz mümkün değildir.

İl Özel İdarelerinde, İl Genel Meclisi Başkanının seçimle gelmesi doğal olanıdır. Meclisle Valinin görev ve yetkileri birbirinden ayrılmalıdır. Şu anda valilerde bulunan özel idareyle ilgili yürütme yetkileri de İl Genel Meclisi Başkanına devredilmeledir. Yani İl Genel Meclisi, kendi yürütme organına ve kendi kararlarını uygulama yetkisine sahip olmalıdır. Aksi takdirde il özel idarelerinin gerçek bir yerel yönetim birimi olarak tarif edilmesi zordur.

Bu yolla, aynı zamanda Valilerin gündelik siyaset meseleleri içinde yıpranması önlenecektir. Yerel yönetimlerin hukukilik denetiminin “ciddi biçimde” yerine getirilmesi, makro gelişme planlarının yapılması ve yürütülmesi ile merkezle yerel arasında koordinasyonu sağlama yetkileri gibi yetkiler ile donatılacak Valiler bu günkü konumlarından daha güçlü ve saygın bir konuma geleceklerdir.

Valilerin İl Özel İdarelerinin başı olmalarının başka önemli bir sonucu da Yerel Yönetimler Reformu çalışmalarında kendini göstermektedir: Merkezden özel idarelere aktarılan yetkiler hiçbir zaman yerel yönetimlere aktarılan yetkiler olarak görülmemektedir: Ankara yetkiyi 81 tane “Ankara’ya” devretmektedir.

Ancak bu tip bir yetki devrine karşı çıkanlar da, Belediyelerin görevli olmadığı alanlarda hangi yerel yönetim birimine yetki devredilmesi gerektiğini söyleyememektedirler Alandaki yetkileri de Belediyelere devretmemiz durumunda, 150 yıllık yerel yönetim yapılanmasını yeniden düzenlememiz gerekmektedir. Yani “kentsel belediye” anlayışının “alan belediyesi” anlayışına dönüştürülmesi gündeme gelmektedir. Uzun bir geçmişi olan ve belli mesafeler katettiğimiz yolu değiştirerek yepyeni ve ülke açısından bilinmezlerle dolu bir tercihe yönelmemiz söz konusu olmaktadır.

Kısaca, çözümün meçhul ve zor olduğu bir yola yönelmek yerine, içinde bulunduğumuz süreci yeniden yapılandırmak üzere Özel İdareleri gerçek yerel yönetim birimlerine dönüştürmek daha akılcı olanıdır.

6. Yerel yönetimlere kendi öz kaynaklarını geliştirecek yetkiler vermeden ve serbestçe kullanılabilecekleri yeterli mali kaynağa sahip kılmadan ekonomik anlamda sağlıklı bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

1997 belediye kesin hesaplarına göre, genel bütçe vergi tahsilatından alınan pay tek başına ülke genelinde belediye gelirlerinin %48.5’ini teşkil etmektedir. Merkezi fonlardan aktarılan miktarlar eklendiğinde bu miktar %54.5 olmaktadır. Bu oran

bazı bölgelerde ve küçük belediyelerde %90'lara ulaşabilmektedir. Bu rakamlar ülkemizdeki yerel yönetim ve yerel yönetim maliyesi anlayışını açıkça ifade etmektedir.

76

Gerçek anlamda bir yerel yönetimden söz edebilmenin başta gelen şartlarından biri mali özerklik ve mali özgürlüktür. Mali anlamda merkezi idareye bu derece bağımlı olan belediyelerimizin, merkezi idarenin vesayetinden kurtulması oldukça zordur.

Dünyada ve Avrupa'daki yerel yönetim verilerine baktığımızda, mali yönden merkeze bağımlılığın bu derece yüksek olduğu başka bir ülkeye rastlamıyoruz.

Ülke genelinde belediyelerimizin giderlerinin %45'lik kesimini cari harcamalar oluştururken, bu rakam bazı belediyeler de %80'lere ulaşmaktadır. Cari harcamaların %70'leri aşan bölümünü personel giderleri oluşturmaktadır. Bu rakamlar hiçbir başka ülkede karşılaşılmayacak kadar yüksektir ve mevzuatımızla belirlenen oranın oldukça üstündedir.

Kısaca özetlersek, gelirinin önemli bir bölümünü genel bütçe vergi gelirlerinden elde edilen belediyelerimiz, harcamalarının yine önemli bir bölümünü personel giderlerine yapmaktadırlar. Bu tablonun bir tercümesi de şöyle yapılabilir: Belediyeler, (özellikle küçük belediyeler) merkezde kendilerine aktarılan gelirlerle, hemşerilerine iş bulma kurumu olarak hizmet vermektedirler. Yani belediyeler büyük oranda, halkın ihtiyacı olan yerel hizmetleri üretmekten çıkıp, bir grup insana ekmeek kapısı sağlayan kuruluşlar şekline dönüşmüştür.

Yerel yönetimlerde reform yapmayı ve bu yönetimleri özekleştirmeyi hedefleyen ülkemizde, merkezden ayrılan payların azaltılması; buna karşılık belediyelerin belli oranlar dahilinde vergi koyma yetkisine sahip kılınması gerekmektedir. Belediyelerin bu yetkisi, belirlenmiş vergilere yöresel şartlara göre eklemelerde bulunma şeklinde de düşünülebilir. Böylece, bir yandan bütün dünyada olduğu gibi, getirilen kentsel hizmetlerin karşılığının alınması sağlanacak; bir yandan da belediyelerin mali sorumluluk altına girmesine ve vergileri ödeyen halk tarafından yakın denetimde tutulmasına imkan tanınacaktır.

Yerel Yönetim reformunu ilgilendiren özel nedenleri sıralayıp izaha çalışarak bu bölümü uzatmak mümkündür. Ancak, yerel yönetim reformu üzerinde "çok söylenenleri uzatarak anlamı kısaltmaktan kaçınmak için" önemli gördüğüm son birkaç noktaya değinerek takdiri okuyuculara bırakmak istiyorum:

7. Türkiye şartlarında, alanda optimal yerel yönetim büyüklükleri olan ilçelerde özel idareler kurmayarak "hizmette yerellik" ilkesine daha uygun bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

8. Belediyeler üzerinde personel alımından, atama ve nakline kadar sürdürülen anlamsız denetimleri kaldırmadan akılcı bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

9. Köylerin gittikçe devreden çıkan yerel yönetim birimleri olduğu gerekçesiyle, halen Türkiye nüfusunun önemli bir kesimini barındıran bu birimleri gözardı ederek kapsayıcı bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

10. Yerel yönetim birliklerini, yöresel şartları ve ekonomik rekabet ilkelerini göz önüne almadan (özellikle Kaymakamlar tarafından) yanlış biçimde kullanmaya devam ederek sağlıklı bir yerel yönetim reformu yapamayız.

11. Belediye encümenlerinin demokratik olmayan yapılarını değiştirmeyerek "demokratik" bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

12. İçişleri Bakanı'nun belediye başkanlarını görevden uzaklaştırma yetkisine son verip bu yetkiyi yargı organlarına bırakmayarak, hukuk devleti anlayışına uygu bir yerel yönetimler reformu yapamayız.

13. Nihayet; kendimizi kandırarak, dünyanın zorlayıcı gelişmelerine ve yeni şartlarına karşı inatla direnerek ve her fırsatta yerli yersiz "Türkiye'nin özel şartları!" bahanesini ileri sürerek; ne yerel yönetimler alanında, ne de başka hiçbir alanda reform yapamayız.